

Miljödepartementet, Regeringskansliet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om promemoria Ändringar i stödet till sanering av förorenade områden

Er beteckning: M2021/01772

Sammanfattning

Länsstyrelsen Kalmar län ser en mycket stor risk att flera prioriterade objekt i länet inte kommer att åtgärdas samt att det finns en mycket stor risk att åtgärdstakten sänks i samband med införande en ny förordning. Det kommer att innebära stora arbetsinsatser då ett stort antal prioriterade objekt berörs och att arbetet blir mer komplext och arbetskrävande. Länsstyrelsen instämmer inte alls att arbetet kommer att kunna lösas med nuvarande finansiering. Det är nödvändigt att öka ramanslaget. Länsstyrelsen Kalmar län inser att förändringar behöver ske i bidragshandlingen för att vara förenliga med EU:s statsstödsregelverk. Stor vikt måste läggas på vägledningsmaterial för ett bra genomförande och fortsatt ärendehantering av stöd- och bidragsberättigad efterbehandling av förorenade områden.

2.1 Förslag till förordning om statligt stöd för efterbehandling av föroreningssskador

Skillnaden mellan bevilja och besluta - 1 och 25 §§

I 1 § står att Naturvårdsverket beviljar medel och i 25 § att Naturvårdsverket beslutar om medel och kan förena dessa med villkor. Det är oklart vad skillnaden är mellan bevilja och besluta och hur detta kommer skötas rent praktiskt. Det är tydligt i nuvarande förordning att Naturvårdsverket beslutar med villkor och att länsstyrelsen i ett senare skede beslutar med villkor om bidrag. Det är otydligt hur Naturvårdsverket och länsstyrelsens handläggning kommer att bli.

Företag samt fastighetsägande företag – 5 §

Det behöver bli ännu tydligare vad som är ett fastighetsägande företag då det finns många oklarheter angående detta. Är kommuner till exempel undantagna trots att i någon del av sin verksamhet bedriver ekonomisk verksamhet. Enligt kommunallagen får kommuner driva näringsverksamhet, om den drivs utan vinstsyfte och går ut på att tillhandahålla allmännyttiga anläggningar eller tjänster åt medlemmar i kommunen. Det behöver bli tydligt vad som gäller för kommuner.

Förutsättningar för stöd samt ansökan om stöd – 6–16 §§

En förutsättning för att stöd ska ges är att fastighetsägande företag är villig att ansöka om stöd. Länsstyrelsen bedömer att det kommer att bli ett stort problem med dessa objekt i de fall det fastighetsägande företaget inte är villigt att ansöka om stöd. Risken för detta är särskilt stor i de fall det är frågan om värdeökning där fastighetsägaren ska bidra ekonomiskt till saneringen.

I Kalmar län kan cirka 20 av de mest prioriterade objekten beröras av stödförordningen av totalt ca 40 objekt i riskklass 1. Vid cirka 10 av dessa är det frågan om delat ansvar det vill säga både ansvarigt bolag och att det saknas ansvar. Därutöver finns 400 objekt i riskklass 2, vilka också kan bli föremål för åtgärder där det kan finnas stort antal fastighetsägande företag.

Dessa ärenden kan bli mycket komplicerade i de fall där det finns ansvar (verksamhetsutövare/fastighetsförvärvare) för det förorenade området samt flera fastighetsägare som driver verksamhet med ekonomisk eller kommersiell natur. Det är otydligt hur handläggningen av dessa ärenden ska se ut.

Länsstyrelsen Kalmar län ser ett behov av nedre gräns då man kan bedöma att det fastighetsägande företaget inte behöver involveras till exempel då det är en liten kostnad som berör den specifika fastigheten.

Det behöver tydligare klargöras hur komplexa ärenden ska hanteras med delat ansvar, både en eller flera ansvariga och utan ansvarig, samt flera fastigheter och fastighetsägare. Ärenden där det både finns fastighetsägande företag och fastighetsägare som inte är företag. Om det även finns delar av området som är bidragsberättigade och som inte ägs av en verksamhetsutövare som bedriver kommersiell verksamhet, behövs en parallell ansökan?

Oberoende auktoriserad värderingsman – 17 § 10 p.

Det är väldigt viktig att fastighetsvärderaren är oberoende och auktoriserad. Värderingen behöver bli korrekt och göras utifrån tydliga gemensamma riktlinjer för hur värderingen ska tas fram och presenteras. Eftersom det torde vara tillsynsmyndighetens bedömning av skäligheten som sedan ligger till grund för vad fastighetsägaren ska bekosta behöver värderingen vara transparent och begriplig.

18 och 27 §§

Samma lydelse, är det frågan om dubblett eller avses två olika prövningar?

För ärendehantering behöver ramanslaget till länsstyrelserna höjas då hälften av projekten på prioriteringslistan berörs av förändringen och

man kan förvänta sig ökad tidsåtgång per ärende, inte bara initialt. Det kommer i många fall krävas stora resurser att få ihop ansökningar tillsammans med huvudmän och fastighetsägande företag, hantera ansvariga och hantera värdeökningsfrågan. Detta kommer att driva kostnader och ta mer tid. Länsstyrelsen instämmer inte alls i att detta kommer kunna lösas med nuvarande finansiering, vilket anges på s. 54 i remissen.

2.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2004:100) om avhjälpan av föroreningsskador och statligt stöd för sådant avhjälpan

Länsstyrelsen Kalmar län är positiva till att nuvarande förordning renodlas, får ett tydligare namn och på tillägget i 2 § 6 p där det ges möjlighet till bidrag för åtgärder med kultur- och naturmiljö kopplat till åtgärden även införs.

Bakgrundsinformation

Länsstyrelsen Kalmar län har en lång erfarenhet av att avhjälpa föroreningsskador med statlig finansiering. Det första objektet som avhjälpes med statlig finansiering i Kalmar län var Järnsjön där det skedde åtgärder 1993–1994. Sedan dess har Länsstyrelsen Kalmar län avhjälp 14 objekt med helt eller delvis statlig finansiering.

Att åtgärda ett förorenat område är ofta ett långt och omfattande projekt. Det är inte ovanligt att ett åtgärdsprojekt tar mer än 10 år från förstudie till åtgärd. För att nå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö med övergripande mål behöver åtgärdstakten öka.

Länsstyrelsen Kalmar län inser att förändringar behöver ske i bidragshanteringen för att vara förenliga med EU:s statsstödsregelverk.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Peter Sandwall med samordnare Lill Thunberg som föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefen för Miljöenheten Åsa Axheden, miljöskyddshandläggare David Lokrantz, miljöskyddshandläggare Anders Svensson samt länsjurist Lina Bladfors medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.